

TABAC
 Suplimentul Ziarului BURSA
 dedicat combaterii
 contrabandei cu țigări
 - Ediția a X-a -
 A
 apărut!

■ **Relațiile comerciale și economice cu țările nemembre UE, prioritare în strategia CCB**
 PAGINA 9

■ **ACUZATE INCLUSIV DE "CHIUL" / Cadrele didactice recunosc că se descurcă greu cu predarea online** PAGINA 10
 ■ **PENTRU 2021 / Guvernul intenționează să înghețe plafonul pentru lucrătorii străini admiși în România** PAGINA 12

GRAM AUR = 252,9346 RON FRANC ELVEȚIAN = 4,5582 RON EURO = 4,8672 RON DOLAR = 4,1637 RON

**S&P GLOBAL RATINGS:
 Monstrul datoriilor
 a fost eliberat**

Datoria globală raportată la PIB-ul mondial va urca cu 14%, la un nivel record de 265% în acest an, în contextul crizei economice provocate de șocul crizei sanitare Covid-19, estimează agenția S&P Global Ratings într-un raport de analiză. S&P se așteaptă, de asemenea, ca insolvențele și falimentele să crească la niveluri nemăsurabile de la criza din 2008-2009, însă fără pericolul apariției unei crize a datoriei la nivel global.

Indatorirea masivă și "un mediu operațional mult mai dificil" a făcut ca S&P să retrogradeze 22% din toți emitenții de datorie suverană sau corporativă, "în mod particular emitenții cu rating speculativ (non-investment grade) și pe cei care suferă cel mai puternic ca urmare a efectelor economice ale Covid-19".

Amintim că agenția de rating este așteptată să reconfirme sau să retrogradeze, în data de 4 decembrie, ratingul de rată "investment grade" al României. Așteptările S&P pentru menținerea ratingului țării noastre sunt o majorare a pensiilor mai mică decât cea prevăzută în Legea pensiilor și un plan credibil de consolidare fiscală pe termen mediu spre lung.

Totodată, potrivit raportului S&P, falimentele ar putea să se dubleze până la finele primului semestru din 2021

MIHAI GONGORO
 (continuare în pagina 3)

Redistribuirea injustă a averilor prin dobânzi

Banii nu au preț, pentru că nu sunt mărfuri. Sunt etaloane ale valorii și instrumente de tezaurizare a averii, fără valoare intrinsecă. Dobânzile remunerează timpul. Dobânzile nu sunt prețul banilor, pentru că banii nu au preț.

Cel ce economisește renunță temporar să își cheltuiască banii, în schimbul unei dobânzi. Cel ce dă bani cu împrumut renunță să își folosească altfel. Băncile clasice intermediază între cel care economisește și cel care păstrează banii în bancă și cel care are nevoie de lichidități (băncile contemporane, însă, crează bani - datorice, care nu pre-există și nu supraviețuiesc actului juridic al împrumutului). Dobânda este, deci, nimic mai mult decât preț pentru această renunțare/așteptare.

Prin dobânzi, averia poate fi redistribuită în mod injust, dinșpre cei care

GEORGHE PIPEREA

o crează către cei ce nu o merită. Ecartul mare dintre dobânda la depozite și dobânda comercială este o primă formă de redistribuire injustă a averiei. În România, la salarii de trei ori mai mici decât în Franța, dobânda la credite este de 7-12%, în condițiile unei dobânzi la depozite de 1-2,5%. În schimb, francezii plătesc o dobândă de 1,25% la credite ipotecare, față de o dobândă la depozite de 0-0,25%. Agravantă acestei echități este scăderea accelerată a puterii de cumpărare a banilor în raport de creșterea anemică sau stagnarea salariilor.

De notat că depozite bancare nu fac doar simplii particulari care decid să economisească, și nu să consume, ci și fondurile de pensii, de asigurări sau de asigurări de sănătate, fondurile suverane, fondurile de investiții și autoritățile.

(continuare în pagina 4)

Verde-n față despre politica monetară "verde"

După ce au rezolvat probleme de importanță crucială pentru omere, cum ar fi stabilitatea prețurilor, stabilitatea financiară sau inegalitatea veniturilor, toate pe fondul asigurării condițiilor pentru creșterea economică sustenabilă, băncile centrale s-au angajat și în lupta contra schimbărilor climatice.

Din păcate nu este vorba despre nicio comisie de prost gust, ci este noua "tendință" a instituțiilor monetare "independente", care sub această mască își asumă un nou rol în care nu vor "beneficia" de responsabilitate în cazul eşecului.

Iar eşecul este garantat. De ce? Pentru că băncile centrale au oferit, timp de decenii, dovezii mai mult decât suficiente în ceea ce privește o abordare simplistă a economiei, care nu ține seama de caracterul său de sistem complex, sistem populat cu agenți economici care au voință proprie.

Astfel s-a ajuns în situația absurdă de astăzi, marcată de dobânzi negative de politică monetară, randamente negative ale obligațiilor emise de guverne falimentare și tiparnițe care au ajuns să funcționeze permanent pentru a împiedica ajustarea brutală a prețurilor activelor financiare către valorile fundamentale din economia reală.

Și atunci, cum ar putea acționa băncile centrale, închinate într-o paradigmă economică falimentară, să elaboreze

CĂLIN RECREA

politici monetare "verzi" care să includă riscul schimbărilor climatice, când și aici este vorba despre un sistem complex, ale cărui "reguli" de funcționare sunt încă departe de a fi înțelese.

Oare tocmai din acest motiv și-au asumat băncile centrale și acest rol, pentru că sunt "experte" în sisteme pe care nu le înțeleg, dar pe care doresc să le planifice în mod științific?

Implicarea băncilor centrale în politica de combatere a schimbărilor climatice, o altă noțiune absurdă, deoarece ar trebui să fie evident că "singura constantă este schimbarea", a constituit subiect al unei conferințe recente online organizate de BCE, unde reputatul profesor John Cochrane, de la Universitatea Stanford, le-a vorbit venind în fața băncilor centrale despre politica monetară "verde".

"Consider că această aventură este o gresală gravă", a declarat profesorul Cochrane despre implicarea băncilor centrale în politica de mediu, după ce a subliniat că nu consideră schimbările climatice a fi o problemă falsă sau neimportantă. În opinia sa, BCE, alte bănci centrale și alte instituții internaționale, cum sunt FMI, BIS sau OECD, nu ar trebui să-și asume implicarea în politicile de climă sau alte cazuri similare fără un mandat clar din partea liderilor care trebuie să răspundă din punct de vedere politic.

(continuare în pagina 12)

**New York
 Stock Exchange
 crede în Trump**

- Acțiunile de pe piețele din SUA au urcat ieri, după ce republicanul s-a declarat învingător
- Randamentele titlurilor de trezorerie scad, traderii pariind pe un pachet de stimulente mai redus

Grafică de MAKE

Bursele americane cred în victoria actualului președinte al SUA în scrutinul din 3 noiembrie, după cum arată evoluția de ieri a acestora. Piețele de acțiuni din Statele Unite au crescut ieri, sectorul tehnologic înregistrând câștiguri importante, după ce republicanul Donald Trump s-a declarat învingător în alegerile prezidențiale, înainte ca toate voturile să fie numărate. Mai mult, Trump, care a luptat contra democrației Joe Biden, a spus din nou că "se înecăra fraudarea votului".

Istoria arată că piața acțiunilor din SUA este volatilă în perioada alegerilor, lucru care s-a întâmplat și anul acesta: în 3 noiembrie, ziua scrutinului prezidențial, indicele de referință Dow Jones Industrial Average a urcat cu mai bine de 500 de puncte, însă over-night a consenstat pierdere. Apoi, în sesiunea bursieră de ieri, indicele Dow Jones a urcat cu peste 2% (aproape de ora locală 15.00), S&P 500 - cu

aproape 3%, iar Nasdaq Composite - cu mai bine de 4%.

În istoria recentă, piețele din SUA au favorizat republicanii imediat după alegeri. Astfel, în prima zi de după scrutinul prezidențial anterior, din 2016, câștigat de republicanul Trump, în defavoarea democratului Hillary Clinton, Dow Jones a urcat cu 1,4% (în 9 noiembrie), iar S&P 500 - cu 1,11%.

În 7 noiembrie 2012, după ce alegerile au fost câștigate de democratul Barack Obama, care a luptat contra republicanului Mitt Romney, Dow Jones a coborât cu 2,3%, la fel și S&P 500. În 5 noiembrie 2008, după ce scrutinul a fost câștigat tot de Obama (contra republicanului John McCain), Dow Jones a scăzut cu 5%, iar S&P 500 - cu 5,3%.

Patru ani mai devreme, în 3 noiembrie 2004, după ce republicanul George W. Bush a ieșit învingător în cursa pentru Casa Albă (în defavoarea democratului John Kerry), atât Dow Jones, cât și S&P 500 au urcat cu peste 1%.

Însă, în 8 noiembrie 2000, ziua care a urmat bătăliei dintre George W. Bush și Al Gore, indicii S&P 500 și Dow Jones au scăzut, în condițiile în care câștigătorul nu a fost cunoscut imediat.

Chiar dacă de-a lungul timpului, piețele au favorizat republicanii imediat după alegeri, specialiștii spun că investitorii s-au descurcat mai bine, pe termen lung, sub mandatul democrațiilor. O analiză realizată anul acesta de Financial Times arată că, dacă reacția inițială a pieței este pozitivă la un mandat republican, pe termen mai lung, investitorii nu sunt la fel de bine "recompensați" sub conducerea republicanilor, precum în perioadele în care la putere se află democrații.

Banca franceză de investiții Natixis arată că, după 1976, randamentul mediu anualizat al piețelor sub președinții democrați a fost de 14,3%, față de 10,8% - sub republicanii.

Totodată, o analiză a performanței piețelor americane în funcție de partidele

aflate la putere arată că președințiile democratice Carter-Clinton-Obama au produs o rentabilitate anuală medie de 14,9%, față de 4,9% în cazul celor republicane (președințiile Reagan-Bush Senior-Bush Jr.-Trump).

Și o analiză CNBC indică faptul că piețele au avut rarori un impact de durată asupra prețurilor acțiunilor, iar istoria demostrează că acțiunile "se descurcă de obicei bine", indiferent de partidul care controlează Casa Albă sau Congresul.

"Cred că oamenii supraestimează importanța politicii pentru investiții", spune, în acest context, David Kelly, strateg-sef la JPMorgan Asset Management.

În perioada următoare, marea preocupare a investitorilor va fi aflarea cât mai rapidă a rezultatului alegerilor, mai ales că există temeri legate de o eventuală contestare a acțiunii, ceea ce ar putea afecta piețele.

A.V.
 (continuare în pagina 12)